

24 Haziran 2018 Genel Seçimlerinde Siyasi Parti Beyannamelerinde Spora Yaklaşım

Şaban ESEN¹, Yaşar AKÇA², Gökhan ÖZER³

¹ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Bartın Üniversitesi, Bartın, TÜRKİYE, sabanesen@bartin.edu.tr

² İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Bartın Üniversitesi, Bartın, TÜRKİYE, yakca@bartin.edu.tr

³ İşletme Fakültesi, Gebze Teknik Üniversitesi, Gebze/Kocaeli, TÜRKİYE, gokozerhan@gmail.com

Öz

Siyasi partiler demokratik hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır. Temel amaçları yapılacak genel seçimlerde ülkeyi yönetecek düzeyde oy alabilmek ve ülke yönetiminde söz sahibi olabilmektir. Siyasi partiler, belirlenen seçim dönemlerinde halkın desteğini almak için seçim çalışmalarında kullanılmak üzere seçim beyannameleri hazırlar ve kamuoyu ile paylaşırlar. Söz konusu beyannamelerde yer alan taahhütler, eğer parti iktidara gelirse (hükümet olursa) bir bağlayıcılık özelliği taşıyacağından, iyi tasarlanmış ve projelendirilmiş olması gereklidir. Bu çalışmanın amacı, 24 Haziran 2018 yılı genel seçimlerine (Cumhurbaşkanı Seçimi ve 27. Dönem Milletvekili Genel Seçimi) katılan siyasi partilerin seçim beyannamelerinde “spor” konusunda ne yapacakları incelenmiştir. Verilerin elde edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. Bu analiz sayesinde metin içinde tanımlanan belirli karakterlerden sistematik ve tarafsız sonuçlar ortaya çıkarılmaktadır. 24 Haziran 2018 Seçim beyannameleri üzerinde yapılan incelemeler neticesinde spor kavramını Adalet ve Kalkınma Partisi 97, Cumhuriyet Halk Partisi 38, İyi Parti 35, Halkların Demokratik Partisi 19, Vatan Partisi 17 ve Milliyetçi Hareket Partisi 1 kez kullandığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: 24 Haziran 2018 Genel Seçimleri, Siyasi Partiler, Spor, Seçim Beyannameleri.

Sports Policies in Political Party Declaration in January 24, 2018 General Elections

Abstract

Political parties are indispensable elements of democratic life. The main aim is to be able to vote at the general elections in the country and to have a say in the country administration. Political parties prepare and share with the public election statements to be used in the election work to obtain public support during the election periods determined. Commitments in the banners must be well designed and projected, since they will be binding if the party comes to power (government establishments). The aim of this study is to show how the political parties participating in the general elections of June 24, 2018 made a decision on the issue of "sports" in the election memorandums, what they would do about sport has been studied. Content analysis was used to obtain the data. Content analysis in brief; is a research technique used to produce systematic and unbiased results from specific characters identified in the text. As a result of the examinations on the election reports, the parties that use the sport concept most frequently are the Justice and Development Party 97, the Republican People's Party 38, the Good Party 35, the Democratic Party of Peoples 19, Nationalist Movement Party 1.

Keywords: 24 June 2018 General Elections, Political Parties, Sport, Election Declarations.

1. Giriş

24 Haziran 2018 Cumhurbaşkanı seçimi ve 27. dönem milletvekili genel seçimleri (bundan sonra 24 Haziran genel seçimleri olarak kullanılacaktır), bir yönüyle Türkiye açısından yeni bir devlet yönetiminin de şekillenmesine yol açan seçim olmuştur. Bu seçimle birlikte artık başbakanlık sone ermiş ve yerine Cumhurbaşkanlığı sistemi gelmiştir. Seçimle gelen Cumhurbaşkanı, hükümetin başında yer alacaktır.

Siyasi parti denildiğinde, halkın desteğini kazanmak suretiyle devlet mekanizmasının kontrolünü ele geçirmeye veya sürdürmeye çalışan sürekli ve istikrarlı bir örgüte sahip siyasal topluluk anlaşılmaktadır (Özbudun,1979). Dolayısıyla siyasi partiler, bir program çerçevesinde siyasal kararları etkiler (Kışlalı, 2004; Davut, 2008). Genel seçimlerde siyasi partilerin amacı, ülke genelinde iktidara gelebilecek çoğunluğa ulaşacak oy oranına sahip olmaktır. Bu amaçla ülke gündemindeki tüm konulara/sorunlara yönelik olarak hazırlanan ve bir yönüyle partileri bağlayan bir seçim beyannamesi açıklamak her parti için bir zorunluluk arz etmektedir. Nitekim bu çalışmanın kapsamı dahilinde de seçime girecek partilerin her biri seçim beyannamesi hazırlamış ve kamuoyu ile paylaşmıştır. İncelenen seçim beyannameleri siyasi partilerin internet sayfasından elde edilmiştir.

2. Materyal ve Metod

Verilerin elde edilmesinde ikincil kaynaklardan (siyasi partilerin seçim beyannamelerinden) yararlanılmıştır. Seçim beyannameleri içerik analizine tabi tutulmuş ve “spor” kavramı seçim beyannamelerinde taranmıştır. Kısaca içerik analizi; metin içinde tanımlanan belirli karakterlerden sistematik ve tarafsız sonuçlar çıkarmak için kullanılan bir araştırma tekniğidir.

Çalışma kapsamında, Cumhurbaşkanı Seçimi ve 27. Dönem Milletvekili Genel Seçimi'ne katılan siyasi partilerin seçim beyannameleri incelenmiştir. Ancak partiler kendi aralarında ittifak yaptıklarından beyanname hazırlamamışlardır. Beyanname hazırlayan ve aday çıkaran partiler şunlardır: Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti); Recep Tayyip Erdoğan, Cumhuriyet Halk Partisi (CHP); Muharrem İnce, Halkların Demokratik Partisi (HDP); Selahattin Demirtaş, İyi Parti; Meral Akşener, Vatan Partisi; Doğu Perinçek.

3. Bulgular

24 Haziran 2018 genel seçimlerine katılan siyasi partilerin seçim beyannameleri incelenmiştir. Cumhurbaşkanı adayı çıkaran her parti spor konusuna bir başlık ayırmıştır. Genel olarak spor konusu her vatandaşın temel hakkı olarak kabul edilmiştir. Sporun yapılmasında çeşitli vaadlerde bulunulmuştur.

3.1 Adalet ve Kalkınma Partisi

2002 Yılından beri iktidarda olması dolayısıyla AK Parti, spora dair önce yaptıklarını sonra yapacaklarını içeren bir yaklaşım sergilemiştir. Spor, sağlıklı bir toplum olmanın ve sosyalleşmenin önemli bir aracıdır. Spor, nesilleri kötü alışkanlıklardan uzak bir ortamda tutarak yaşam kalitelerini artıracaktır. Bunun yanı sıra spor yeni iş imkânları oluşturabilecektir. Sağlıklı ve hareketli bir yaşamın gereği olarak toplumda spor yapma kültürü yerleştirilecektir. Spor hizmetlerinin kalitesi ve çeşitliliği artırılarak geniş kitlelere yaygınlaştırılacaktır. Sporun her dalında daha fazla iş ve gelir imkânları oluşturmak hedeftir.

a. Neler Yaptık: İktidara geldiğimiz günden bugüne kadar spora, birey ve ülke düzeyinde üst düzeyde önem verdik. AK Parti olarak fiziken ve ruhen sağlıklı bireylerin oluşturduğu bir toplumsal yapı için sporun orta ve uzun vadeli pozitif etkilerinin farkındayız. Sporcu ve kulüp sayısında, spor altyapısında, spor organizasyonlarında önemli gelişmeler sağladık. 2002 yılında 278 bin olan lisanslı sporcu sayısı 2018 yılında 8,4 milyona ulaşmıştır. Olimpiyatlara sporcu hazırlamak amacıyla 20 ilde, 18 branşta Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezi (TOHM) Projesi uygulamaya başlanmıştır. Spor yatırımlarına aktarılan kaynak 1 milyar TL'ye yükseltilmiştir. Toplamda 1.951 spor tesisi hizmete alınmıştır. Bu kapsamda son 16 yılda; atletizm pist sayısı 56, yüzme havuzu 141, stadyum sayısı 338, spor salonu 844, futbol sahası 1.329, çok amaçlı spor tesisi sayısı 530 olmuştur. 60 ilde 92 adet olimpik ve yarı olimpik standartlarda yüzme havuzunun yapımı tamamlanmış olup 28 yüzme havuzunun yapımı devam etmektedir. 58 spor federasyonuna bu güne kadar 3,2 milyar TL yardım yapılmıştır. Son 16 yılda 772 uluslararası spor organizasyonu gerçekleştirilmiştir. Her öğrencinin bir spor branşında lisans sahibi olabilmesi için ilkokul 3. sınıftan itibaren yaklaşık 4,2 milyon öğrenciye spor yetenek taraması ve yeteneklerine uygun branşlara yönlendirme çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

b. Neler Yapaacağız: Yeni dönemde katma değeri yüksek nitelikli organizasyonlar ile mevcut altyapı etkin kullanılacaktır. Sporda insan kaynağı ve altyapıya yatırımlarına devam edilecektir. Yeni dönemde sporcu sayısı ve sportif nitelikler artırılabilecektir. Yaşam alanlarına yakın yerlerde çok amaçlı, uygun maliyetli spor tesisi projelerinin yapımına devam edilecektir. Sportif yeteneklerin erken yaşta tespitine yönelik çalışmalara devam edilecektir. Sporcu öğrencilere verilen destekler çoğaltılacaktır. Uluslararası düzeyde başarılı sporcular yetiştirebilmek için sporcu seçme ve yönlendirme sistemleri geliştirilecek, uygun fiziksel altyapı oluşturulacak ve antrenör desteğine devam edilecektir. Geleneksel ve yeni spor mesleklerinin sertifikalandırılması konusunda gerekli programlar oluşturulacaktır. Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezlerinin (TOHM) sayısı artırılabilecektir. 2020 Tokyo Yaz Olimpiyat ve Paralimpik Oyunlarında daha fazla sporcu ile katılım ve daha başarılı sonuçlar hedeflidir. Mevcut tesislerin fiziki durumları iyileştirilecektir. Büyük yatırımlarla gerçekleştirilen tesislerin atıl kalmaması, istihdam ve katma değer üretmesi için özel sektörün öncülük edeceği yeni işletme modelleri hayata geçirilecektir. Bölgesel kalkınma perspektifi dikkate alınarak spor turizmini geliştirme konusunda yeni adımlar atılacaktır. Spordaki şiddet ve doping olaylarının önlenmesine yönelik, başta spor etiği olmak üzere, bilinçlendirme ve bilgilendirme faaliyetlerine ağırlık verilecektir.

3.2. Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)

CHP'nin spor konusundaki yaklaşımları yasal düzenlemeler, sporda kurumsal düzenlemeler, tesisleşme, eğitim, spor gelirlerinde şeffaflık, adalet ve uluslararası tanıtım etkinlikleri başlııyla ele alınmış olup iktidara geldiklerinde şu konularda düzenlemeler yapacaklarını beyan etmişlerdir:

Yasal Düzenlemeler; Passolig ve e-bilet uygulamaları kaldırılacaktır. Sporda Şiddet Yasası yeniden düzenlenecektir. Bütün spor emekçilerinin sosyal güvence ve sendikal haklara kavuşabilmeleri için gerekli yasal düzenlemeler yapılacaktır. Devlet Personel Kanunu

içerisinde spor hizmetleri sınıfı oluşturulacaktır. Ulusal spor hukuku aynı zamanda uluslararası spor hukuku ile uyumlu hale getirilecektir.

Sporda Kurumsal Düzenlemeler; Hukuk fakültelerinde Spor Hukuku Ana Bilim Dalı kurulacaktır. Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi ile Paralimpik Komitesi'nin daha etkin çalışmaları sağlanacaktır. Sporda ayrımcılığa son verilecek, fırsat eşitliğini sağlamak amacıyla gerekli kurumsal düzenlemeler yapılacaktır. Dopingle Mücadele ile ilgili Türkiye Anti-Doping Ajansı (TADA) kurulacaktır.

Tesisleşme; Kitle sporlarının yaygınlaşması için yerel yönetimlerle iş birliği içerisinde spor tesisleri, amatör spor kulüplerinin ve tüm yurttaşların hizmetine ücretsiz sunulacaktır. Çalışanların spor yapabilmesi için kamu kurumlarında spor tesisleri oluşturulacaktır. Bu konuda özel sektör teşvik edilecektir. Engelli bireyler için engelsiz spor alanları kurulacaktır.

Eğitim ve Spor; Devşirme sporcular üzerine kurulan sporcu yetiştirme anlayışına son verilecektir. Gençlerin eğitim hayatları ile spor kariyerlerini birlikte sürdürebilmeleri için gerekli düzenlemeler yapılacaktır. 81 ilde bölge spor liselerinin açılması sağlanacaktır. Sporcu gençlerin eğitim düzeyi yükseltilecektir. Öğrencilerin amatör spor dallarına katılımı kolaylaştırılacak ve eğitim sisteminde düzenlemeler yapılacaktır. Spor kulüplerine, spor okulları açması için kamu arazileri tahsis edilecektir.

Spor Gelirlerinde Şeffaflık ve Adalet; Federasyonlara kaynak aktarımında siyasal kayırmacılıktan kurtarılacaktır. Federasyonların mali bağımsızlığını güvence altına alarak, şeffaf bir denetim sistemi oluşturulacaktır. Ödül yönetmeliği hakkaniyet temelinde yeniden düzenlenecektir. Bütçeden spora ayrılan paya ek olarak, yasal bahis gelirlerinin kulüplere hakkaniyetli bir şekilde dağıtılması kurumsallaştırılacaktır.

Uluslararası Tanıtım Etkinlikleri; Tüm paydaşların katılımıyla olimpiyatların Türkiye'de düzenlenmesine yönelik stratejik eylem planı hazırlanacak ve uygulamaya konulacaktır. Çevreyle uyumu gözeten, dünya standartlarında spor tesisleri kurarak spor turizmi geliştirilecektir. Sporun paydaşları arasında uyum, iletişim ve iş birliği ile fair play anlayışını geliştirerek, olimpiyat ruhu yaygınlaştırılacaktır.

3.3. Halkların Demokratik Partisi

HDP'nin seçim beyannamesinde de spor ayrı bir başlık olarak ele alınmış ve şu hususlarda iyileştirmeler yapılacağı vurgulanmıştır.

Sporda şiddet son bulacaktır. Spor, dostça yarışın ve hoşgörünün alanı olacaktır. Spora şaibe ve şike bulaştıran, belli kulüplere imtiyaz sağlayan, spor alanını mafyatik bir rüşvet ve kara para aklama alanına çeviren anlayışa karşı mücadele edilecektir. Halkın kolaylıkla ulaşacağı spor merkezleri, sahaları ve alanlar meydana getirilecektir. Spor, devletin ideolojik alanı olmaktan çıkarılacak, halkın genel sağlığını önceleyen bir anlayışla yeniden örgütlenecektir. Federasyonlar demokratikleştirip inisiyatif yerellere devredilecektir. Spor toplumsal gerilim kaynağı olmaktan çıkarılacak, toplumsal buluşma ve ortak coşku alanı haline getirilecektir. Spor yapılanmasında, rakibe ve onun emeğine saygı duyma, adil koşullarda mücadele etme, yarışın ve etkinliğin bir parçası olmayı önemseme gibi değerler öne çıkarılacaktır. Spora ayrılan kaynaklar, her yurttaşın spor yapma imkanı için harcanacaktır. Passolig uygulamasına

son verilecektir. Amatör spor desteklenecek, mahalle ve köylerde spor merkezleri kurulacak. Spor, militarizm, cinsiyetçilik ve milliyetçiliğin av sahası olmaktan çıkartılacaktır. Lisanslı faal sporcu sayısı artırılabilecektir. Lisanslı sporcuların spor dallarına göre dağılımı dengeli hale getirilecek, futbolun bütün diğer spor dallarını marjinalleştiren baskınlığı azaltılacaktır.

3.4. İyi Parti

İyi parti beyannamesinde spor konusuna başlık ayırmıştır. Öncelikle passolig uygulamasının kaldırılacağı ve Türk sporunun yeniden yapılandırılacağı vaadinde bulunulmuştur. Türk sporunu ihtisas ve liyakatle yönetecek şekilde tek bir yasa altında toplanacaktır. Spor, siyasetten arındırılacaktır. Sporun özerkliği sağlanacaktır. Başta Türkiye Futbol Federasyonu olmak üzere bütün federasyonların seçiminde spor yöneticilerinin ve lisanslı tüm faal sporcuların katılacağı bir sistem oluşturulacaktır. Yabancı oyuncu transferine kriter ve sınırlama getirilecektir. Amatör Spor Kulüpleri desteklenecek, aynı ve nakdi teşvikler verilecektir. Olimpiyatlarda Türk Bayrağını dalgalandırmak amacıyla Olimpiyat Stratejisi hazırlanacaktır. Bu strateji çerçevesinde Türkiye Milli Olimpiyat Milli Komitesi bünyesinde ayrı bir yapılanma tesis edilecektir. Çocuklar ve gençler spora özendirilecektir. İlk ve orta öğretim çağındaki gençlerin yetenekleri tespit edilerek spora yönlendirilecektir. Sporcu gruplarının yetiştirilmesi, eğiticilerinin görevlendirilmesi ve buna ilişkin tesislerin yapılması sağlanacaktır. Ülkenin her yerinde hem halkın hem de sporcuların her türlü sporu yapmalarına imkân sağlayan, Spor Bilimleri Fakültesi mezunlarının istihdam edildiği spor tesisleri kurulacaktır.

3.5. Milliyetçi Hareket Partisi

MHP 24 Haziran genel seçimlerinde Cumhurbaşkanı adayı çıkarmamış, AK Parti adayını destekleyeceğini (Cumhur İttifakı) beyan etmiştir. Bu nedenle seçimlere 46 sayfalık bir beyanname ile girmiş ve spor konusu bir başlık olarak yer almamıştır. Ancak içerik analizinde bir cümle içinde spor kavramı geçtiğinden, bu kelimeyi içeren paragraf şöyledir: “Milliyetçi Hareket Partisi olarak, medya ve iş dünyasında, **sporda** ve sanatta toplumsal tüm alanlarda yaşanan yozlaşma ve yolsuzluklara karşı etik kuralları aktif bir şekilde gündelik hayata sokacak gerekli yasal düzenlemeler yapılacaktır”.

3.6. Vatan Partisi

Vatan partisi beyannamesinde spor konusuna ayrıca bir başlık veya bölüm ayrılmamış, ancak parti beyannamesinin farklı yerlerinde spora değinen cümleler yer almıştır. Bunlar; “Her mahalleye spor salonu, kültür merkezi, çocuk bahçesi ve yuvası, uygun konumlarda Halkevleri yaparak hem halk kültürü geliştirilecek hem de iş alanları açılacaktır. Milli, bilimsel, demokratik laik, çağdaş ve parasız eğitim ve spor hizmeti sağlanacaktır. Spor her yurttaş için sağlıklı yaşamın vazgeçilmez parçasıdır. Beden eğitimi programı, bu anlayışa göre oluşturulacaktır. Spor kurumları ülkenin her köşesinde yaygınlaştırılacak ve desteklenecektir. Sporda düşmanlık ve bireyciliği kışkırtan özel çıkarıcı yozlaşma etkilerinden arındırılacaktır. Bedence ve ruhça sağlıklı, mutlu ve ahlâklı yurttaşlar yetiştiren, toplumda dostluğu, dayanışmayı ve kardeşliği güçlendiren bir spor kültürü geliştirilecektir. Spor emekçilerinin

hakları korunacaktır. Amatör sporculuğun önü açılacaktır. Futbolda yabancı sayısı sınırlanacaktır.

4. Tartışma

Siyasi partilerin 24 Haziran Genel Seçim Beyannameleri incelendiğinde, iktidarda olan AK Parti haricindeki diğer partilerin çok doğal olarak henüz yeterince hizmet verilmeyen veya yetersiz olduğu düşünülen alanlarla ilgili (örneğin, olimpik yüze havuzu, engellilere spor imkanı, spor yayınlarının belirli gruplara verilmesi vb. gibi), eleştiri yaptıkları ve kendilerinin iktidara geldiklerinde neler yapacakları yer almaktadır. Yapılan içerik analizi sonucunda hangi partinin beyannamesinde spor kavramının ne sıklıkta kullanıldığı da Tablo 1 'de yer almaktadır.

Tablo 1. Spor Kavramının Parti Beyannamelerindeki Yeri

İsmi	Parti	Beyanname Sayfa Sayısı	Spor Kavramı (Kelime Kullanım Sayısı)	Spor Konusu Ayrı Bir Başlık Olarak
Adalet ve Kalkınma Partisi		360	97	Mevcut
Bağımsız Türkiye Partisi		Beyanname yok	-	-
Büyük Birlik Partisi		Beyanname yok	-	-
Cumhuriyet Halk Partisi		240	38	Mevcut
Demokrat Parti		Beyanname yok	-	-
Halkların Demokratik Partisi		92	19	Mevcut
İyi Parti		138	35	Mevcut
Milliyetçi Hareket Partisi		46	1	-
Saadet Partisi		19	-	-
Vatan Partisi		58	17	Mevcut

5. Sonuç

Siyasi partiler demokratik sistemin vargeçilmez unsurlarıdır. Bu nedenle ülkenin her alanda gelişmesi ve kalkınması için iktidara geldiklerinde hangi sektörlerle ilgili neler yapacaklarını çok iyi bir program ile açıklamak ve seçim çalışmalarında kullanmak zorundadırlar.

Sosyal devlet olmanın bir gereği olarak devlet vatandaşlarına bazı imkanları sunmak zorundadır. Bu imkanlardan biri de “spor” olgusudur. Bu kavramı, her vatandaşın sağlıklı bir

birey olarak spor imkanlarından yararlanmasından, ülkeler arası spor müsabakalarında başarılı sporcular yetişmekten, tüm şehirlerde ve yerleşim yerlerinde sporun her türü için imkanların sağlanmasından (futbol sahaları, basketbol sahaları, yüzme havuzları vb. gibi), spor müsabakalarının yayın haklarının kamuya açık olmasından başlayarak genişletmek mümkündür.

Bu çalışmada, 24 Haziran 2018 genel seçimlerine katılan siyasi partilerin spor konusundaki yaklaşımları incelenmiştir. Özellikle Cumhurbaşkanı adayı gösteren tüm siyasi partiler spor konusuna değinmişlerdir. İktidarda olan AK Parti'nin spor konusunda neler yaptığı ve neler yapacağı ayrıntılı olarak açıklanırken, muhalefet partileri ise neler yapacaklarını beyan etmişlerdir. Son söz olarak tüm siyasi partilerin, spor konusuna ilgisiz kalmadıkları görülmektedir.

KAYNAKÇA

- Adalet ve Kalkınma Partisi (2018). Genel Seçim Beyannamesi.
Cumhuriyet Halk Partisi (2018). Genel Seçim Beyannamesi.
Davut, D. (2008). Siyaset Bilimi, Beta Yayıncılık, 4. Baskı, İstanbul.
Halkların Demokratik Partisi (2018). Genel Seçim Beyannamesi.
İyi Parti (2018). Genel Seçim Beyannamesi.
Kışlalı, A. T. (2004). Siyaset Bilimi, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.
Milliyetçi Hareket Partisi (2018). Genel Seçim Beyannamesi.
Özbudun Ergun (1979). Siyasi Partiler, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.
Saadet Partisi (2018). Genel Seçim Beyannamesi.
Vatan Partisi (2018). Genel Seçim Beyannamesi.